

ITINERARI HISTÒRIC *de El Saler*

RECORREGUT

L'itinerari discorre pel Tallafoc de El Saler, des del poble fins al Muntanyar de la Mona.

LONGITUD

700 metres aprox.

DURACIÓ

40 minuts aprox.

QUÈ HI HEM DE FER?

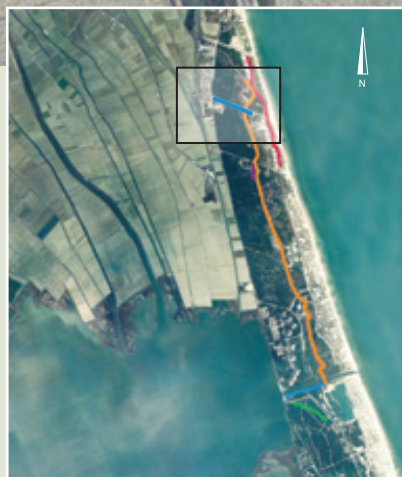
- _RESPECTA LES PLANTES I ANIMALS. No arranques flors ni fulles.
- _RESPECTA EL SO DE LA NATURALES. Procura no fer-hi soroll.
- _NO ABANDONES EL FEM DURANT EL RECORREGUT.
Utilitza les papereres i els contenidors.
- _NO HI FACES FOC.
- _UTILITZA LES SENDES I ELS CAMINS SENYALITZATS.
- _NO HI VAGES DESCALÇ/A. Utilitza calçat per a realitzar els itineraris.

ON CRIDAR?

SERVICI DEVESA-ALBUFERA 96 161 03 47
CASA FORESTAL DE EL SALER 96 183 00 12
EMERGÈNCIES I INCENDIS 112

ITINERARI HISTÒRIC DE EL SALER

PARADES DE L'ITINERARI

- 1 EL SALER
- 2 EL PIVEROT
- 3 LA DEVESA I EL SALER
- 4 LA MALLADA I LA BARRACA
- 5 EL MUNTANYAR DE LA MONA

Parada 1

EL SALER

Casa de la Demanà

El topònim *El Saler* fa, segurament, referència a un conjunt de barraques agrupades on actualment es troba el poble i en les quals s'emmagatzemava la sal que procedia de les antigues salines localitzades prop de la zona coneguda actualment com "Racó de l'Olla". El creixement poblacional originat al voltant d'estes barraques, pareix que va ser l'origen del poble de El Saler.

A l'inicial nucli de barraques se li van unir, a poc a poc, un altre tipus d'edificacions. A finals del segle XVIII s'hi va construir la Casa de la Demanà i la Casa de la Campaneta. Esta última que actualment no existix, es trobava situada enfront de l'anterior i va ser refugi de caça per a visitants regis.

En la "Casa de la Demanà" o també anomenada Casa de la Campaneta se celebraven, fins a aproximadament mitjan del segle passat, les subhastes dels llocs de caça de l'Albufera. Encara que va patir una remodelació a principis del segle XX, de la seua primitiva construcció destaquen les originals reixes corbes que engabien xicotetes balconades i finestres rematades per "tupés" o "barrets" també corbs.

Actualment l'ús de la Casa de la Demanà està cedit pels seus propietaris a l'Associació Juvenil "Amics de la Casa de la Demanà" i a la Falla de El Saler.

Parada 2

PI VEROT

Pi Verot

Dins del recinte del col·legi públic Lluís de Santàngel es pot observar un magnífic exemplar de pi pinyoner (*Pinus pinea*), una espècie de pi d'escassa representació a la Devesa.

Se li assigna l'adjectiu **ver** (verdader) perquè pertany a l'única espècie, entre tots els pins, que produïx pinyons i l'ús de l'augmentatiu **verot** fa referència a la seua descomunal grandària.

El seu tronc és robust i curt i les seues branques presenten una copa aparasolada que dibuixa al sòl, al migdia, una ombra d'aproximadament de 440 m² de superfície.

Té una alçària aproximada de 14 metres i mig i el seu perímetre en la base és de quasi 5 m. La seua edat estimada és de 175 anys.

Parada 3

LA DEvesa I EL SALER

Pesca de la sèpia

Els habitants del poble de El Saler han aprofitat tradicionalment molts dels recursos naturals que els ha brindat el bosc de la Devesa. Destaquen, entre altres, l'ús de les branques del galzeran per a la pesca de la sèpia, el de les branques de l'estepa blanca per a protegir dels mals esperits algú que queia malalt o moria, el de les branques de la murta i del llentiscle per a la confecció d'estores utilitzades per a guarnir els sòls dels carrers en les processons i festes, el de la cendra de les soses per a produir sabó, l'arrel del lliri groc per a buscar i conservar l'amor, i el de la fusta de diferents arbusts, sobretot de l'arç negre, com a combustible per als forns.

Parada 4

LA MALLADA I LA BARRACA

Interior Barraca de Montoliu

Pou i Barraca

Des d'esta parada es pot observar la mallada de El Saler. De les mallades s'obtenien alguns dels materials emprats per a la construcció del que era la vivenda tradicional de la zona, la barraca,

Les mallades són depressions que al tindre un sòl argil·lollimós s'entollen quan plou. A la seua vora o a les zones menys salines, creix el borró (*spartina versicolor*), que és la planta que s'ha utilitzat tradicionalment per a fer el trespol de les barraques. Dels sòls de les mallades s'obtenia la tosca amb què es feien els sòls d'estes vivendes.

A El Saler van ser famoses les barraques del Cubà, les de Montoliu, i la barraca del Coter, o també anomenada de la Tia Rosario. Estes dos últimes, decorades amb mobiliari original antic, atreïen una gran quantitat de visitants.

Les de "Montoliu", derruïdes a finals dels 60, es localitzaven a l'actual avinguda dels Pinars, aproximadament a l'altura del número 12. La de "la Tia Rosario", construïda en el segle XVIII, va ser derruïda en 1998.

Parada 5

EL MUNTANYAR DE LA MONA

Muntanyar de la Mona, anys 60

Muntanyar de la Mona

Entorn d'esta parada, es troba una zona usada des de fa temps, com a àrea d'esbargiment anomenada el Muntanyar de la Mona. El seu nom possiblement estiga relacionat amb "La Mona de Pasqua". Esta zona de matoll obert, prop del mar, amb ombra i pròxima al poble de El Saler la farien idònia per a menjar-se la mona (tradició arrelada de famílies i grups d'amics es menjaven junts la mona el dilluns de Pasqua).

La mona és una coca de massa bescuitada guarnida d'un ou dur que se sol esclafar en el front del company per a trencar la corfa, abans de pelar-lo i menjar-se'l.

La paraula "mona" prové del vocable àrab *munna* i significa obsequi. Al segle XVIII, la mona era l'obsequi clàssic del padrí als seus fillols. El nombre d'ous que l'acompanyaven corresponia a l'edat del xiquet. Açò es feia fins que este complia 12 anys.